

Kokemäenjoen kalakantojen hoito-ohjelman seurantarayhmä

Aika	16.3.2011
Paikka	Pitkjärven vapaa-ajankeskus, Kokemäki
Läsnä	Katso liite 1

1. Kokouksen avaus

Kari Ranta-aho avasi kokouksen ja toivotti kokoukseen osallistujat tervetulleiksi.

2. Hoito-ohjelman toteutus vuonna 2010

Niklas Ulenius esitteli varojen käytön ja kalaistutukset. Varoa käytettiin yhteensä 326 326 euroa. Eniten varoja suunnattiin kalaistutuksiin (130 469 €) ja kunnostushankkeisiin (126 674 €). Selvityksiin käytettiin varoa 31 265 euroa, kalamerkintöihin 18 770 euroa, sähkökalastuksiin 12 028 euroa ja hoitosuunnitelman päivitykseen 4120 euroa. Vuonna 2010 toteutettiin poikkeuksellisen paljon kunnostushankkeita.

Kalaistutukset on toteutettu istutussuunnitelman mukaisesti. Varoja istutuksiin käytettiin enemmän kuin vuonna 2009. Eniten varoja ohjattiin kirjolohi-, vaellussiika-, järvi- taimen- ja meritaimenistutuksiin. Kalaistutusten osuus varojen käytöstä tulisi olla keskimäärin 85 %.

Tommi Seppälä kertoi Kokemäenjoen alaosan ja Harjunpäänjoen nahkiaistutkimuksista.

- Harjunpäänjoen vapaalle alaosalle nousee nahkiaisia ja joen osa tuottaa nahkiaisia. Leineperin padon yläpuolella on nahkiaisille soveliasta elinaluetta ja sieltä löydettiin toukkia, mutta niiden määrä on vähäinen. Harjunpäänjoen yläosaa tulisi harkita ylisiirtoalueeksi.
- Sonnilanjoki ei sovellu nahkiaisien lisääntymis- tai toukkatuotantoalueeksi. Pehmeitä sedimenttipohjia joesta löytyi kartoituksissa vähän. Lisäksi vähäinen veden määrä ja sen heikko laatu rajoittavat nahkiaisien elinmahdollisuuksia.

- Punkalaitumenjoessa ylisiirrot ovat olleet tuloksettomia. Varsin todennäköisesti syyt liittyvät veden riittävyteen ja laatuun, koska joessa on toukille sopivia kaivautumispohjia.
- Sammunjoesta löydettiin nahkaisen toukkia, jotka vaikuttavat olevan peräisin Punkalaitumenjoen ylisiirroista. Joessa on nahkaisen toukille soveltuvia pehmeitä sedimenttipohjia riittävästi ja siellä on viime vuosina esiintynyt veden laadun suhteen vaateliasta rapua.

Heikki Holsti esitteli vuoden 2010 toutaintutkimuksen tulokset. Selvityksiä on tehty vuodesta 2008 lähtien.

- Poikastutkimusalueita oli Kokemäenjoella seitsemän ja Loimijoella kaksi.
- Poikasia löytyi kaikilta alueilta ja niitä tuli saaliiksi enemmän kuin aikaisempina seurantavuosina.
- Toutain lisäänty myös Loimijoessa Vampulan yläpuolella.
- Verkkokalastusalueita oli Kulovedellä neljä ja Rautavedellä kaksi aluetta.
- Suomunäytteiden perusteella toutain on lisääntynyt jokaisena vuotena 2000-luvulla.
- 2–4 v. toutaimet suosivat suojaisia, reheviä lahtialueita.
- Tavoitteena pidettyä 25–50 kpl saalisnäytettä ei saavuteta nykyisillä pyyntiponnistuksilla.
- toutainistutusten aloittamista ei pidetä tarpeellisena ainakaan tässä vaiheessa

Heikki Erkinaro kertoi Loimijoen alaosan ja Sammunjoki-Sammaljoen sähkökalastuksista.

- Loimijoessa kalastettiin seitsemän ja Sammunjoessa 11 koealaa.
- Yleisimmät saalislajit olivat kivenuoliainen, kivisimppu, turpa ja törö.
- Jokien kalasto oli tyypillinen sameiden, eteläsuomalaisten jokivesien lajistoa.
- Saaliiksi ei saatu lohikaloja, vaikka jokiin on tehty lohikalaistutuksia.
- Jokien elinympäristöjen laatu on heikko lohikaloille: äärevät lämpötila- ja virtaamaolot sekä heikko vedenlaatu, mutta joista löytyy joitakin lohikaloille sopivia poikaselinympäristöjä.

Kimmo Puosi ja Tapio Mäkelä esittelivät Kokemäenjoen alaosan sähkökalastustuloksia.

- Sähkökalastuksia oli tehty kuudella alueella Harjavallan voimalaitoksen alapuolella sijaitsevilla koskilla ja virtapaikoilla
- Koekalastussaalit koostui yhteensä 14 kalalajista
- Kaloja saatiin yhteensä 449 kappaletta
- Runsaimmat saalislajit olivat salakka, kivenuoliainen ja kivisimppu
- Kalastuksissa saatiin saaliiksi yhteensä 16 0+ ikäistä lohenpoikasta
- Koski-, ja virtapaikkojen kunnostuksilla olisi mahdollista lisätä lohen ja mahdollisesti myös taimenen lisääntymistä Kokemäenjoen alaosalla
- Lohi- ja taimenistutukset tulisi suunnata mahdollisimman lähelle koski- ja virtapaikkoja
- Harjavallan voimalaitoksen alapuolisiin koski-, ja virtapaikkoihin tulisi perustaa pysyvät koealat, jotta muun muassa lohen poikastiheyksiä voitaisiin seurata

- Virtaaman säännöstelyyn pitäisi saada minimivirtaama esim. 50-70 m³ myös vuorokautista virtaaman vaihtelua pitäisi "loiventaa"

Timo Yrjänä kertoi Kokemäenjoen alaosan kunnostustarveselvityksestä.

- Kokemäenjoen alaosalla on mahdollista suhteellisin pienin toimenpitein, joilla ei olisi vaikutuksia voimataloudelle, ja hyvällä hyötysuhteella parantaa virtakalojen elinoloja ja kalastusmahdollisuuksia sekä jokiekosysteemin tilaa.
- Jos kalojen elinalueita halutaan merkittäväksi laajentaa, säännöstelyn lieventäminen saattaa olla tarpeen, mutta se aiheuttaa menetyksiä vesivoimantuotannolle. Virtahabitaattia voisi laajentaa myös deflectorien tai tekokoskien avulla

Leena Rannikko esitteli kalataloudelliset kunnostushankkeet.

- Loimijoen alaosan kunnostussuunnitelma, jonka tekee Ecoriver Oy, on valmistumassa
- Sammunjoen—Sammaljoen kunnostussuunnitelma, jonka tekee Ecoriver Oy, on valmistumassa
- Kourajoen kunnostustarveselvitys valmistuu kesällä 2011. Suunnitelman tekee Suomen Vesistöpalvelu –osuuskunta
- Harjunpään alaosan kalataloudellinen kunnostussuunnitelma on valmistunut vuonna 2007 ja kunnostushankkeelle on saatu lupa vuonna 2010. Kunnostus toteutettiin vuonna 2010. Hankkeen toteutti Lännen Järviperkaus Oy. Meritaimenemojen istutus tehtiin syksyllä kunnostuksen valmistuttua ja sähkökalastus toteutetaan syksyllä 2011.
- Kokemäenjoen alaosan kalataloudellisen kunnostuksen arviointi tehtiin vuonna 2010.

Hannu Salo kertoi lyhyesti Kokemäenjoki www-sivujen valmistumisesta. Sivujen suunnittelu on käynnistynyt yhteistyössä JPMedian kanssa. Uusi www-sivu otetaan käyttöön elokuussa 2011.

3. Kalakantojen hoito-ohjelman toteutus vuosille 2011-2015

Leena Rannikko esitteli Kokemäenjoen kalakantojen hoitosuunnitelman vuosiksi 2011-2015. Se sisältää suunnitelman voimalaitosten kalatalousmaksuvaroin tehtävistä kalaistutuksista, virtavesien kunnostuksista ja selvityksistä. Kalatalousmaksuvaroja kertyy vuosittain 167 653 €. Varojen jakoperusteet pysyvät samoina kuin kaudella 2006-2010. Suunnitelman mukaan kalatalousmaksuista 85 % käytetään istutuksiin ja 15 muihin toimenpiteisiin ja seurantaan. Sovittiin, että osa-alueelle 5 esitetyt taimenistutukset korvataan kirjolohi-istutuksilla. Muilta osin hoitosuunnitelmaluonnokseen ei esitetty muutoksia.

4. Hoito-ohjelman toteutus vuonna 2011

Niklas Ulenius kertoi vuoden 2011 istutuksista. Istutukset tehdään hoitosuunnitelman mukaisesti.

Kokemäenjoen-Loimijoen kalastusalue laatii täplärapujen istutussuunnitelman osaluueille 2 ja 3.

Lohien ylisiirto Porin edustan merialueelta Rauta- ja Kuloveteen toteutetaan keväällä ja Loimijoen alajuoksulle syksyllä. Tavoitteena on kokeilla lohien siirtoa ja saada kokemuksia pyynnistä, siirrosta ja istutusten onnistumisesta. Ylisiirrettävät kalat merkitään nuolimerkeillä. Kalastuslupien myyjien tulee laittaa lupamyynnin ehdoksi, että saalislohien nuolimerkistä on taitettava palanen ja kalat on vapautettava takaisin veteen. Telemetriatutkimus toteutetaan vuonna 2012, jos vuoden 2011 ylisiirto onnistuu.

Nahkiaisten ylisiirrot kohdennetaan vast'edes Sammunjoki-Sammaljokeen ja Harjunpäänjoen yläosalle.

Selvityksiä ja kunnostuksia jatketaan suunnitelman mukaisesti.

Ari Leskelä (RKTL) ilmoitti, että siikamerkintäselvitys on valmistumassa. Tuloksia esitellään vuoden 2012 kokouksessa.

Kirjolohimerkintöjä ei ole tarpeen tehdä.

Toutaintutkimuksissa lisätään verkkokoekalastusten pyyntiponnistusta.

Ankeriasselvityksen aloittamisesta neuvotellaan RKTL:n kanssa.

5. Muut asiat

Keskusteltiin Kokemäenjoen kalataloudellisista tarkkailuista ja todettiin, että veloitettarkkailuja tulee kehittää niin, että ne tuottavat hyvin tietoa kalataloudellisista haitoista ja kalatalousmaksuvarojen käytön tuloksellisuudesta.

Keskusteltiin kalahautomon perustamisesta Kokemäenjoen Harjavallan voimalaitoksen, jossa on ollut ennen hautomo, yhteyteen. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluryhmä selvittää asian.

6. Seuraava kokousajankohta

Seuraava kokous on maaliskuussa 2012.

7. Kokouksen päättäminen

Kari Ranta-aho päätti kokouksen.